

Nr 14.

Ankom till Riksdagens kansli den 1 mars 1912 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förbud för köpare af skogsegendom att under viss tid afverka skog å fastigheten utöfver husbehof.

(2:a Afd.)

I en inom Andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 136, har herr *Akerlund* hemställt, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida icke förbud för köpare af skogsegendomar att före utgången af viss tid från köpets afslutande, utan utsyning af vederbörande skogstjänstemän, afverka skog å fastigheterna, utöfver hvad som erfordras för husbehof, vore ägnadt att i betydande mån förekomma skogssköfling å enskilda marker, och att Kungl. Maj:t sedermera täcktes förelägga Riksdagen de förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Till stöd härför har anförts följande:

»Lyckligtvis börjar — sent omsider — vikten af en bättre hushållning än tillförene med vårt lands skogstillgångar tillvinna sig allt större uppmärksamhet, och lagstiftningen har ju äfven inskridit till förekommande af sådan skogssköfling, som var ägnad att omöjliggöra eller i hög grad försvåra skogens återväxt. Därmed är ju visserligen ett beaktansvärdt steg taget till bevarande af landets skogstillgång i framtiden, men huru ställer det sig, om den nu genom skogshandlare pågående skogssköflingen obehindradt får fortgå, låt vara med garantier för skogens återväxt? Vi hafva under en lång följd af år erfarit, huru det ena

godset efter det andra och det ena hundratalet eller måhända tusentalet hemman efter det andra försålts till personer eller konsortier, hvilka icke haft det bittersta intresse för jordbruken å egendomarne, utan endast för att nedhugga rubb och stubb af där befintlig skog samt sedermera kuckla bort den ofta ytterst vanskötta jorden och den till ödemark förvandlade skogen till hvilket pris som bjudits, ända till dess uppmärksamheten blef riktad på de utmärkta tillfällen egnahemsfrågan för närvarande erbjuder till erhållande af mycket god betalning för sådana halft ödelagda hemman.

Först utplundras skogen och vanskötas jord och byggnader, men slutet på visan blir dock alltmera det, att man fått skogen på köpet samt understundom litet till, tack vare de fattiga människor, hvilka åtaga sig det mödosamma värfvet att sköta småjordbruk här i landet.

Tvifvelsutän kan man våga påstå, det rätten att omedelbart efter inköp af skogsegendom här i landet afverka all där befintlig skog i hög grad främjat våra enskilda skogars fördärf och att det är hög tid att här söka åvägabringa ett bättre tillstånd.

Visserligen är det sant, att personer med större kapitaltillgångar ändock skulle kunna inköpa skogsegendomar och låta skogen stå, intill dess tiden för afverkningsförbud vore ute, men helt säkert skulle dock en mängd egendomsköp för skogssköfving uteblifva, om skogstillgångarna ej annat än för husbehof finge tagas i anspråk före utgången af viss tid från egendomarnes förvärfvande, och därmed vore ganska mycket vunnet. Sant är, att ändock afverkningsrätten oförminskad skulle kvarstå för äldre innehafvare af skogsegendomar, men den goda verkan af skogsvårdslagen har alltmera förspors, att dessa, vare sig de själfva afverka eller upplåta afverkningsrätt i sina skogar, af fruktan för ingrepp från skogsvårdsstyrelserna, numer ytterst sällan åstadkomma närmelsevis den förödelse som våra vanliga skogsjobbare.

Våra grannar danskarna hafva ock sedan länge insett vikten af ett förbud för afverkning utöfver husbehof genast efter inköp af egendomar och alltsedan 1805 haft gällande lag därom, att dylik afverkning ej får verkställas, förrän 10 år förflutit från skogens förvärfvande, såvida ej styrkes, att större afverkning kan ske utan skogsvårdets förminskande.»

Utskottet.

Motionären väckte vid 1911 års riksdag en likalydande motion som den nu ifrågavarande. I sitt med anledning af denna motion afgifna utlåtande anförde samma års jordbruksutskott följande.

»I likhet med motionären anser utskottet de af honom berörda missförhållanden vara af den art och omfattning, att de i hög grad påkalla

uppmärksamhet från lagstiftningens sida. Det synes nämligen vara tydligt, att skogsafverkningar å fastigheter, som inköpts i hufvudsakligt syfte att omedelbart utnyttja det å fastigheterna befintliga skogskapitalet, äro väsentligen bidragande till ett otillbörligt exploaterande af våra skogstillgångar och särskildt till att det unga, växtliga skogskapitalet utan hänsyn till skogens återväxt och framtida afkastning tillintetgöres. Och mot en på nämnda sätt skeende skogssköfving har gällande lagstiftning på ifrågasatt område, nämligen lagen angående vård af enskildes skogar, visat sig icke tillräckligt effektiv, beroende förnämligast på lagens egenskap af återväxtlag, hvarigenom ett ingripande på grund af densamma i anledning af öfverdrifven afverkning i allmänhet kommer för sent för att skada skall kunna i önskvärd grad förhindras.

Utskottet, som sålunda visserligen finner ett ingripande från lagstiftningens sida till förekommande af de utaf motionären påpekade missförhållandena synnerligen behöfligt, anser sig emellertid icke kunna till fullo dela motionärens uppfattning i fråga om lösningen af förevarande spörsmål. Ett förbud af den omfattning motionären ifrågasatt, nämligen att vid köp af skogsegendom före utgången af viss tid från köpets afslutande utan utsyning af vederbörande skogstjänsteman afverka skog å fastigheten utöfver husbehovet, skulle, synes det utskottet, understundom alltför mycket inkräkta på den enskilde skogsägarens berättigade intressen. Sådana fall kunna nämligen väl tänkas, då en fastighetsköparens intresse att genast efter köpet få företaga afverkning till afsalu är så berättigadt, att hans rätt härutinnan icke torde böra inskränkas genom utsynings tvång. Dessutom skulle, enligt utskottets förmenande, ett förbud af antydd beskaffenhet icke blifva fullt effektivt. Så länge upplåtelse af rätt till afverkning af skog får äga rum utan annan inskränkning än viss tidsbegränsning skulle nämligen förbudet lätt kunna kringgås.»

På grund af hvad sålunda anförts ställde sig utskottet tveksamt gentemot motionärens framställning; och då därtill komme, att ett särskildt påkallande från Riksdagens sida af den af motionären åstundade utredningen syntes, med hänsyn till en af Riksdagen år 1910 hos Kungl. Maj:t gjord framställning i ett närbesläktadt ämne, vara öfverflödigt, ansåg utskottet sig, åtminstone för det dåvarande, icke böra biträda motionen. Utskottet syftade därvid på Riksdagens nämnda år till Kungl. Maj:t aflåtna skrifvelse (nr 112), däri Riksdagen, med anledning af en samma år väckt motion i fråga om utredning, om och på hvad sätt större trygghet för en bättre vård och hushållning med den yngre och växtligare skogen skulle kunna ernås genom ändringar i lagen angående vård af enskildas

skogar, anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning om och på hvad sätt ändring och tillägg i 1903* års lagstiftning angående vård af enskildes skogar må kunna åvägabringas i ändamål att förekomma uppenbar sköfving af ungskog.

Utskottet för sin del delar den af 1911 års jordbruksutskott sålunda uttalade meningen; och då enligt hvad utskottet har sig bekant den af Kungl. Maj:t den 16 juni 1911 tillsatta s. k. skogslagstiftningskommittén erhållit i uppdrag att taga under behandling Riksdagens nyssnämnda skrifvelse, får utskottet, som tillika inhämtat, att kommittén har under öfvervägande förslag till bestämmelser af den art, som i förevarande motion afses, hemställa,

att ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 1 mars 1912.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

I beslutet hafva deltagit: från *Första* kammaren: A. T. Odelberg, G. L. De Geer, P. Paulson, G. Tamm, A. H. Fahlén, A. Pers, Aaby A. W. Ericsson, A. H:son Wachtmeister; från *Andra* kammaren: D. Persson i Tällberg, N. Persson i Malmö, R. G. Hamilton, G. A. E. Kronlund, P. O. Lundell, P. Hellström, E. G. H. Åkerlund, P. Tysk.